

ה"ת 53793/09/16 - מפלגת אלתמג'מוע אלוטני אלדמוקרטי-בל"ד נגד משטרת ישראל-היחידה הארצית לחקירות הונאה

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 53793-09-16 מפלגת אלתמג'מוע אלוטני אלדמוקרטי-בל"ד נ' משטרת ישראל-היחידה
הארצית לחקירות הונאה
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופט זיו אריאלי
מבקשת

מפלגת אלתמג'מוע אלוטני אלדמוקרטי-בל"ד ע"י עוה"ד
נתנאל חי, ליאב אינס, נועה מילשטיין ואילן טננבאום -
ממשרד עו"ד י' וינרוט

נגד
משיבה

משטרת ישראל-היחידה הארצית לחקירות הונאה ע"י רפ"ק
ענת גלוטמן, רפ"ק נטע גדור ועו"ד נועה עזרא (מהמחלקה
הכלכלית בפרקליטות המדינה)

החלטה

מבוא:

1. המשיבה מנהלת חקירה במסגרתה נחקרים חשדות, לפיהם נושאי משרה וממלאי תפקידים של המבקשת [להלן: "**המפלגה**" או "**בל"ד**"] ביצעו, עבור המפלגה ולמענה, עבירות שונות. בין היתר חושדת המשיבה כי בוצעו עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, רישום כוזב במסמכי תאגיד, זיוף בנסיבות מחמירות, הלבנת הון, עבירות על חוק המפלגות, חוק מימון מפלגות, הדחה בחקירה, שיבוש מהלכי משפט ועוד. שווי העבירות, כך לטענת המשיבה, עומד על קרוב לשלושה וחצי מיליון ₪.

2. במהלך החקירה נעצרו עשרות חשודים (אשר שוחררו בינתיים), נחקרו מאות עדים ונתפסו מסמכים רבים. בין היתר, חושדת המשיבה כי בחשבונות הבנק של המפלגה נעשה שימוש לשם ביצוע העבירות שצוינו לעיל, החל משנת 2013 ועד היום.

3. ביום 18.9.16, נתפסו על ידי המשיבה, במסגרת החקירה, שלושה חשבונות המתנהלים בבנק לאומי, סניף 883, על שם המבקשת [להלן: "**החשבונות**"]. צווי התפיסה נתבקשו לפי סעיפים 32 ו- 34

לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 [להלן: "**הפסד"פ**" או "**הפקודה**"] וכן לפי סעיפים 21 ו- 26 לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 [להלן: "**החוק**"]. בחשבונות נמצאה יתרה המסתכמת בכ- 175,000 ₪.

4. ביום 22.9.16 הגישה המבקשת בקשה לביטול "צווי ההקפאה" שניתנו בנוגע לחשבונות. ביום 27.9.16 ניתנה תגובת המשיבה, וביום 9.10.16 התקיים דיון במעמד הצדדים. בהמשך, הגישו הצדדים גם סיכומי השלמה בכתב.

ביום 10.10.16, ובהסכמת המשיבה, ניתנה על ידי החלטת ביניים המורה על ביטול צווי ההקפאה שניתנו ביחס לחשבונות, בכפוף לכך שסך של 175,000 ₪ יועבר מחשבונות אלו לחשבון קרן החילוט המנוהל על ידי האפוטרופוס הכללי. בכך ניתן מענה, ולו כפתרון ביניים, לטענות המבקשת בדבר השיתוק הכלכלי שנגזר עליה כמפלגה, וחוסר יכולתה לקיים פעילות שוטפת כשכל חשבונות הבנק שלה מוקפאים.

5. המחלוקת לפיכך הצטמצמה, והיא נוגעת לגורלם של הכספים בסך 175,000 ₪ אשר מצויים לעת הזו בחשבון קרן החילוט: האם יש להחזירם לחשבונות המבקשת, או שמא יש להמשיך ולהחזיקם כתפוסים בידי המשיבה.

טענות המבקשת:

6. הקפאת החשבונות ותפיסת הכספים נועדו להבטחת חילוט עתידי. משכך, הרי שהסמכות העניינית ליתן צו להבטחת חילוט - לפי חוק איסור הלבנת הון ופקודת הסמים המסוכנים - נתונה לבית המשפט המחוזי. אמנם, עשויים לחול בנסיבות העניין שני מסלולים מקבילים לתפיסת חפצים ורכוש, ואולם מקום בו מדובר בתפיסה הצופה פני חילוט - הרי שהסמכות נתונה לבית המשפט המחוזי [לעניין זה מפנה המבקשת לבש"פ 3190/14 ארזון נ' **משטרת ישראל** (25.6.2014) ולה"ת (י-ם) 2277-05-15 **דונה נ' מדינת ישראל** (4.6.2015)].

7. לבית המשפט אין סמכות להורות על הקפאה או עיקול של חשבון הבנק של הסיעה או של הכספים המצויים בחשבון, בהיותם "סכומים המגיעים לסיעה" על פי חוק מימון מפלגות, תשל"ג-1973 [להלן: חוק מימון מפלגות], שכן לפי סעיף 15 לחוק מימון מפלגות - מדובר בכספים אשר "אינם ניתנים לשעבוד או לעיקול".

8. צו ההקפאה הוטל על יסוד הנחה שגויה, לפיה אחד החשודים, פעיל במפלגה (מר חוסיין עוואד) הינו בעל מעמד בחשבון. אלא שבמועד הטלת הצו, מר עוואד כבר לא שימש בתפקיד כלשהו במפלגה, ולא היה בעל מעמד בחשבון. מבחינה טכנית נותר מר עוואד כמויפה כח בחשבון, אולם רישום זה אינו

משקף את מצב הדברים לאשורו בעת מתן הצו. למעשה, אף לא אחד מבין האנשים החשודים בפרשה - היה בעל זכות כלשהיא בחשבונות בעת הרלבנטית.

9. אין מקום ליתן צו לפי סעיף 32 לפסד"פ, שכן לא מתקיימת כיום כל זיקה בין הכספים שנתפסו בחשבון לבין עילות התפיסה המנויות בסעיף 32 הנ"ל. העבירות המיוחסות למר עוואד בוצעו על פי החשד בשנת 2013. הכספים שנתפסו על פי הצו - לא היו מצויים בחשבונות בעת שבוצעו העבירות הנטענות (המוכחות). יתרה מכך, בתחילת שנת 2016 - היתרה בחשבונות הבנק הייתה שלילית, ומכאן שכל הכספים שהופקדו בחשבונות המפלגה משנת 2016 ואילך - אינם כספים אשר קיימת זיקה כלשהיא בינם לבין העבירות המיוחסות אשר בגינן ניתן הצו.

10. המפלגה אינה בגדר "חשוד" או נאשם", ומשכך לא ניתן להורות על הקפאה או תפיסה של חשבון המפלגה [לעניין זה הפנתה המבקשת לבש"פ 6817/07 **מדינת ישראל נ' סיטבון** (31.10.2007); להלן: עניין **סיטבון**].

11. צו ההקפאה מונע מהמבקשת לעשות שימוש בכספים המצויים בחשבונותיה לשם תשלום משכורות לעובדים, ספקים ונותני שירותים אחרים למפלגה. הותרת צו ההקפאה על כנו עלול לגרום לסיעה נזק כלכלי כבד. המדובר בפגיעה שאינה מידתית, היא עולה על הנדרש לצורך השגת תכלית התפיסה, ואף אינה מביאה בחשבון את הצורך לאפשר למבקשת "אמצעי מחייה סבירים".

טענות המשיבה:

12. לטענת המשיבה, לבית משפט השלום נתונה סמכות עניינית להורות על מתן צו לפי סעיפים 21 ו- 26 לחוק איסור הלבנת הון. בית המשפט העליון קבע, במספר החלטות, כי קיימים מסלולים מקבילים לתפיסה של חפצים - הן לפי חוק איסור הלבנת הון והן לפי הפסד"פ. סמכות זו קיימת הן כאשר מדובר ב"רכוש אסור" והן מקום בו מדובר ב"רכוש תמים".

13. אין מניעה להקפיא את החשבונות, ולבית המשפט מסורה הסמכות לעשות כן. סעיף 15 לחוק מימון מפלגות מעניק הגנה מפני עיקול/תפיסה לכספים המגיעים למפלגה **בטרם העברתם לסיעה**. אולם לאחר שהועברו כספי מימון המפלגות לחשבון המפלגה, אין המדובר עוד ב"סכומים המגיעים לסיעה" לפי חוק מימון מפלגות, והגנת סעיף 15 אינה פרושה עליהם [לעניין זה מפנה המשיבה לבר"ע (חי') 539/06 **המפלגה הקומוניסטית בישראל נ' ס.מ. החומות לבנין ופיתוח בע"מ**].

14. הכספים שהועברו למפלגה לפי חוק מימון מפלגות התערבבו עם כספים אחרים שהופקדו בחשבון. משכך, מדובר בכספים אשר איבדו את זהותם ככספי מימון מפלגות, ואף מטעם זה אין מניעה עוד

לתפוס אותם או לעקלם.

15. אורגנים בכירים של המבקשת חשודים בפרשה זו בביצוע עבירות שונות, כמפורט לעיל. חומר החקירה מצביע על חשד לשימוש בחשבונות הבנק של המפלגה לשם ביצוע עבירות - החל משנת 2013 ועד היום. במעמד הקפאת החשבונות היה מר חוסיין עוואד מזכ"ל המפלגה (וכיום ראש המפלגה). הלה היה בעת הרלבנטית מורשה חתימה בכל חשבונות הבנק.

16. תפיסת החשבונות והכספים שבחשבונות נעשתה באופן מידתי ולתכלית ראויה.

דין והכרעה:

לאחר שעיינתי בכתבי הטענות על נספחיהם, ולאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים - באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות. אדון בטענות שהובאו לעיל, על פי סדרן.

טענות הנוגעות לסמכות בית המשפט להורות על המשך תפיסה -

א. "מסלולים מקבילים":

17. מקום בו עולים חשדות בדבר ביצוע עבירות בניגוד לחוק איסור הלבנת הון, מתבקשת תפיסת כספים או רכוש אחר להבטחת חילוט - קיימים לכאורה שני מסלולים לתפיסת הרכוש, אשר לשניהם אחיזה בחוק איסור הלבנת הון.

סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון קובע כי:

- (א) **הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 3 או 4, יצווה בית המשפט, זולת אם סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, כי נוסף על כל עונש יחולט רכוש מתוך רכושו של הנידון בשווי של רכוש שהוא -**
- (1) רכוש שנעברה בו העבירה, וכן רכוש ששימש לביצוע העבירה, שאיפשר את ביצועה או שיועד לכך;**
- (2) רכוש שהושג, במישרין או בעקיפין, כשכר העבירה או כתוצאה מביצוע העבירה, או שיועד לכך.**
- (ב) **לענין סעיף זה, "רכושו של הנידון" - כל רכוש שנמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו.**

18. **מסלול אחד לתפיסת רכוש** הוא מכוח הוראות סעיף 26 לחוק איסור הלבנת הון. סעיף זה מקנה סמכות תפיסה לפי הפרק הרביעי לפסד"פ:

(א) **סמכויות החיפוש והתפיסה לפי פקודת מעצר וחיפוש, יחולו, בשינויים המחויבים, גם לענין רכוש שביחס אליו ניתן לתת צו חילוט לפי חוק זה.**

סעיף 32 לפסד"פ קובע כי:

"(א) **רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה.**"

ואילו סעיף 34 לפקודה קובע כי:

"**על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין-משטרה בדרגת מפקח-משנה או בדרגה גבוהה מזו דרך כלל או לענין מסויים (להלן - שוטר מוסמך), או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, רשאי בית-משפט שלום לצוות כי החפץ יימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהגו בו אחרת כפי שיוורה בית המשפט - הכל בתנאים שייקבעו בצו.**"

19. במלים אחרות - מכוח סעיף 26 לחוק איסור הלבנת הון, המפנה לסמכויות שבפרק הרביעי לפקודה, קמה למשיבה סמכות לתפוס "חפץ", מכוחן של חמש עילות (א. בחפץ נעברה עבירה; ב. בחפץ עומדים לעבור עבירה; ג. החפץ עשוי לשמש כראיה במשפט; ד. החפץ ניתן כשכר בעד ביצוע העבירה; ה. החפץ ניתן כאמצעי לביצוע העבירה).

20. בהלכה הפסוקה פורש המונח "חפץ" ככולל גם זכויות, ו"תפיסת חפץ" ככוללת גם "צו הקפאה" של חשבון בנק - ר' למשל בש"פ 5015/99 **התאחדות משפטנים בלתי תלויים נ' מדינת ישראל**, פ"ד נה (1) 657.

עוד הוכרה בפסיקה תכלית החילוט כאחת מתכליות התפיסה לפי פרק זה לפקודה, וזאת בין היתר לנוכח הוראת סעיף 39 לפקודה [ר' למשל בש"פ 342/06 **לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל** (12.3.2006); רע"פ 7600/08 **אברם נ' מדינת ישראל** (7.4.2009)].

מכל מקום, הסמכות להורות על תפיסה, לפי מסלול זה, נתונה לבית משפט השלום, מכוח בקשת שוטר, ועל בסיס קיומו של חשד סביר. סמכות התפיסה, לפי הוראת סעיף 35 לפקודה, היא לתקופה של שישה חודשים, ובית המשפט רשאי להאריך תקופה זו "בתנאי שיקבע".

עמוד 5

21. **המסלול השני** להבטחת רכוש בטרם חילוט הוא מכוח סעיף 23 לחוק איסור הלבנת הון, המפנה בתורו לסעיף 36' לפקודת הסמים המסוכנים. סעיף 23 לחוק קובע כי:

"על חילוט רכוש ועל רכוש שחולט לפי חוק זה, וכן על קנסות שהוטלו על פיו יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות סעיפים 36 עד 36' לפקודת הסמים המסוכנים; לענין סעיף זה, "קנסות" - לרבות עיצום כספי שהוטל לפי חוק זה".

סעיף 36 (ב) לפקודת הסמים המסוכנים מאפשר למשיבה לבקש "סעדים זמניים" ברכוש אותו היא מבקשת לחלט, עוד בטרם הגשת כתב אישום, בתנאים הבאים:

"(ב) בית משפט מחוזי רשאי לתת צו זמני כאמור בסעיף קטן (א), בטרם הוגש כתב אישום, או בטרם הוגשה בקשה לחילוט אזרחי, על-פי בקשה חתומה בידי פרקליט מחוז הנתמכת בתצהיר כי יש יסוד סביר להניח שהרכוש שלגביו מבקשים את הצו עלול להיעלם או שעלולים לעשות בו פעולות שימנעו את מימוש החילוט; תקפו של צו זמני לפי סעיף קטן זה יפקע אם לא הוגש כתב אישום תוך תשעים ימים מיום שניתן".

כלומר - הסמכות להורות על סעד זמני ברכוש, בטרם הגשת כתב אישום, נתונה לבית המשפט המחוזי, על סמך בקשה החתומה בידי פרקליט מחוז והנתמכת בתצהיר. עילת התפיסה מותנית גם בקיומו של יסוד סביר להניח כי הרכוש עלול להיעלם, ותקפו של צו זה מוגבלת ל- 90 יום.

22. פסיקה ענפה של בתי המשפט, על כל ערכאותיהם, מלמדת כי שני המסלולים אשר תוארו לעיל הם מסלולים מקבילים, וכי אין האחד מוציא את רעהו. בית המשפט העליון נדרש לסוגיה זו ממש, בהרכב של שלושה שופטים, בדנ"פ 3384/09 **אברם נ' מדינת ישראל** (26.7.2009), וקבע כי:

"ההלכה לפיה הוראות החילוט המעוגנות בפקודה חלות במקביל להוראות החילוט המיוחדות המעוגנות בחוקים אחרים, נקבעה כבר לפני שנים רבות, בע"פ 1236/97 מדינת ישראל נ' חוזה (לא פורסם, 5.6.1997) ... כמובן, הנקיטה בהליך לפי הפקודה או לפי חוק איסור הלבנת הון או פקודת הסמים המסוכנים אינה שרירותית, ועליה לתאם את נסיבותיו הפרטניות של כל עניין ועניין. בבחירה בין החלופות הרלוונטיות, על המדינה לפעול בהתאם לחובתה לבחור באפשרות הפוגעת פחות בזכויות האדם. כך גם בענייננו".

ור' עוד בש"פ 4583/10 **אדרי נ' מדינת ישראל** (27.6.2010)

וכן בש"פ 3190/14 **ארזון נ' משטרת ישראל** (25.6.2014)

ב"ש (מחוזית-א-יפו) 92141/05 טחור נ' מדינת ישראל (14.7.2005)

ב"ש (מחוזית-א-יפו) 92065/05 חברת רנקו אסוסיאט ואח' נ' מדינת ישראל (10.7.2005)

ב"ש (מחוזית-א-יפו) 90686/07 מדינת ישראל נ ג דמק ואח' (4.3.2007)

23. אשר על כן, לבית משפט זה מוקנית הסמכות ליתן צו "הקפאה" של "חפץ" מכוח סעיף 26 לחוק איסור הלבנת הון (המפנה לפרק הרביעי לפסד"פ). אין בהוראת סעיף 23 לחוק איסור הלבנת הון (המפנה לסעיף 36' לפקודת הסמים) כדי לשלול את סמכותו של בית משפט השלום להורות על תפיסה כאמור. לפיכך, אני דוחה את טענת המבקשת, לפיה הסמכות ליתן צו המורה על תפיסת חשבונות הבנק שלה - מסורה אך ורק לבית המשפט המחוזי.

ב. סעיף 15 לחוק מימון מפלגות:

24. סעיף 15 לחוק מימון מפלגות קובע כהאי לישנא:

"הסכומים המגיעים לסיעה לפי חוק זה אינם ניתנים לשעבוד או לעיקול".

סעיף זה היה חלק מנוסח החוק המקורי, אשר התקבל בכנסת ביום 24.1.1973. הוא התקבל בקריאה שניה ושלישית ברוב של 79 תומכים, ומתנגד אחד - ללא כל דיון אודותיו (ר' דברי ימי הכנסת השביעית, ישיבה 384 מיום 24.1.1973, ע' 1362). בדברי הסבר להצעת החוק לא ניתן למצוא כל פירוט או הסבר אודות סעיף זה (ר' ה"ח 1035 מיום 26.12.1972, ע' 129).

בנוסף, עיון במאגרי הפסיקה מלמד, כי סעיף זה זכה עד היום לפרשנות מועטה של בתי המשפט השונים. בבר"ע (מחוזית-חי') 539/06 **המפלגה הקומוניסטית הישראלית נ' ס.מ. החומות לבנין ופיתוח בע"מ** (6.7.2006) נדונה האפשרות להורות על עיקול כספים אשר הועברו מאוצר המדינה לחשבונות בנק של מפלגה, וכך נקבע (ההדגשה אינה במקור):

"השאלה העומדת אפוא לדיון במסגרת הערעור שלפני היא השאלה, עד היכן משתרעת ההגנה שהעניק המחוקק בסעיף 15 לחוק המימון, לסכומי כסף שמעבירה כנסת ישראל לסיעותיה השונות מידי חודש. במקרה שלפני, ניתן לבחון את תחולת ההגנה על פי שלושת השלבים הבאים:

" (א) השלב הראשון - לפני העברת כספי המימון לסיעה:

סעיף 15 לחוק המימון מדבר ב"סכומים המגיעים לסיעה לפי חוק זה". נראה לי איפוא, כי לא ניתן לעקל את כספי מימון המפלגות לפני העברתם לסיעה. כל עוד

המימון לא הועבר לסיעה, הרי מדובר ב"סכומים המגיעים לסיעה", והגנת סעיף 15 לחוק המימון פרושה עליהם.

(ב) השלב השני - לאחר העברת סכומי הכסף לסיעה:

כספי מימון המפלגות, מטבע הדברים, מיועדים למימון פעילות הסיעה. לשאלה האם ניתן לעקל את סכומי הכסף לאחר שהועברו לסיעה פנים לכאן ולכאן. מן הצד האחד ניתן לטעון כי כספי מימון המפלגות נועדו לאפשר לסיעה למלא את תפקידה כראוי, ועל כן ההגנה המוענקת לכספים אלה מפני עיקול, לפני העברתם לסיעה, צריך שתחול, מאותם טעמים עצמם, גם לאחר העברתם לסיעה או לחשבון המפלגה המיוצגת על ידי הסיעה. לעומת זאת ניתן לטעון, וזו הפרשנות הנראית בעיני כנכונה, שלאחר העברת כספי מימון המפלגות לחשבון המפלגה, אין מדובר עוד ב"סכומים המגיעים לסיעה" לפי חוק המימון, והגנת סעיף 15 לחוק המימון אינה פרושה עליהם.

25. אבחנה זו, בין כספים אשר הגיעו לידי המפלגה לבין כספים אשר טרם הגיעו לידיה - הגיון רב בצידה.

אין בידי לקבל את טענתה הגורפת של המבקשת, לפיה המחוקק העניק חסינות מוחלטת לכספי מימון מפלגות המגיעים למפלגה מאת אוצר המדינה - אף לאחר שהועברו הכספים לחשבון הבנק של המבקשת. פרשנות שכזו אינה מתיישבת עם **לשון החוק**, שכן מרגע שהועברו בפועל הכספים אל חשבון הבנק של המפלגה, הרי שאין המדובר בכספים "המגיעים" לסיעה. פרשנות זו אף אינה מתיישבת, להבנתי, עם **תכלית החוק**. מימון המפלגות על ידי אוצר המדינה נועד לאפשר להן לקיים את התחייבויותיהן הכספיות, ולאפשר להן פעילות כלכלית שוטפת. סעיף 15 לחוק מימון המפלגות לא נועד להפוך את הכספים המועברים מאוצר המדינה ל"טאבו". המשמעות של הפרשנות המוצעת על ידי המבקשת היא, כי נושה אשר סיפק סחורה או שירותים למפלגה, או עובד אשר המפלגה הלינה את שכרו - לעולם לא יוכל להיפרע מכספים אשר הועברו לחשבון המפלגה מאת אוצר המדינה [וזאת על אף שלשיטת המבקשת עצמה - כספים המועברים למפלגה לפי חוק מימון מפלגות - תכליתם לאפשר למפלגה לעמוד בהתחייבויות אלו ממש!].

דעתי היא, כי לא לכך נועדה הוראת סעיף 15 לחוק מימון מפלגות.

26. מעבר לכך נוסף, כי ככל שהיו חשבונות הבנק של המבקשת מעורבים בפעילות הלבנת הון, וככל שלחשבונות אלו הוכנסו כספים שהינם בני חילוט לפי סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון, הרי שקיים קושי של ממש להבחין, **במסגרת אותו חשבון**, בין כספים המעורבים בפעילות פלילית לבין כספים "נקיים". עמד על כך בית המשפט העליון בעניין אחר, ע"א 323/80 **אלתית בע"מ נ' בנק לאומי לישראל בע"מ**, פ"ד (2) 673 שם נקבע כי:

"כשמתנהל חשבון עובר ושב, הרי כל סכום המוכנס לחשבון מאבד את "ישותו המיוחדת" ומתמזג עם הסכום שבחשבון, ולבעל החוב מגיעה היתרה, הנוצרת

מזקיפת כל פריטי החשבון - לזכות ולחובה - זה מול זה. מכאן, שאין לבעל החשבון זכות לתבוע פריט כלשהו מהחשבון, אלא את יתרת החשבון, אם היתרה היא לזכותו [...] בכל מקרה, עם כניסתו של הסכום של הלקוח לחשבון, נטמע הוא בתוכו ומשנה את היתרה שבחשבון - אך אין לו עוד קיום עצמאי, ואין הוא בר-תביעה."

באופן דומה, משנכנסו לחשבון המפלגה כספים מאוצר המדינה וממקורות שונים אחרים - שוב לא ניתן להבחין ביניהם.

27. הקביעה בע"א 323/80 הנ"ל אמנם נכתבה בהקשר אחר, ואולם הרציונל העומד בבסיס הדברים - זהה. עוד יצוין, כי אף בהקשר של סכומים שהוכנסו לחשבונות בנק ואשר מקורם בעבירות לפי חוק איסור הלבנת הון - קבע בית המשפט העליון קביעות דומות. כך למשל בע"פ 2333/07 **תענך נ' מדינת ישראל** (12.7.2010) נאמרו הדברים הבאים, היפים בשינויים המחויבים גם לענייננו:

"משעה שסכומי כסף שונים הצטברו באותו חשבון עובר ושב, קל וחומר באותו הפיקדון ממש, כפי שאירע בעניינו של שחר, כי אז נטמעו הם זה בזה והתמזגו באופן המביא לאובדן "זהותם המקורית... משעה שסכומי כסף שמקורם בעבירה והם מהווים "רכוש אסור" כמשמעותו בסעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון "עורבבו" עם סכומי כסף כשרים, שמקורם בפעולות לגיטימיות, ונטמעו זה בזה והתמזגו זה לתוך זה, כפי שאירע בעניינו של שחר, לא ניתן עוד להבחין בין הכסף "הנקי" והכסף "המלוכלך" ומתחייבת המסקנה לפיה סכום הכסף - כולו - מהווה "רכוש אסור" אשר ניתן לחלטו. ודוק - הימצאותם של סכומי כסף ממקורות חוקיים ובלתי חוקיים תחת אצטלה של חשבון בנק אחד אינה מהווה כשלעצמה "ערבוב" המאפשר חילוט ללא הבחנה בין סכומי הכסף השונים".

28. סוף דבר, אני קובע כי אין בסעיף 15 לחוק מימון מפלגות כדי למנוע האפשרות לעקל כספים המצויים בחשבון המפלגה, וממילא, אין מניעה שכזו גם מקום בו מדובר ב"צו הקפאה" הניתן לפי הפסד"פ, לצורך הבטחת חילוט.

התשתית הראייתית -

א. קיומו של חשד סביר:

29. לאחר שעיינתי בדו"ח הסודי אשר הוגש לעיוני (מסמך במ/1) וכן בקלסר הנספחים לדו"ח, הכולל מסמכים מתוך תיק החקירה, נחה דעתי כי לעת הזו קיימת תשתית ראייתית מספקת המצדיקה את המשך תפיסת הכספים לשם הבטחת חילוט עתידי.

חומר החקירה אשר הוצג בפני מצביע על מעורבות עמוקה של מר חוסיין עוואד, מי ששימש במועדים הרלבנטיים כמזכ"ל המפלגה ומורשה חתימה לפעול בחשבונות המפלגה, וכן של נושאי תפקידים אחרים במפלגה - בפעילות פלילית **לטובת המפלגה**. על פי החשד, היה מר עוואד (ואחרים במפלגה) מעורב בביצוע עבירות מרמה שונות (זיוף, רישום כוזב במסמכי תאגיד, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות), עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון וכן עבירות נוספות.

30. המדובר בעבירות אשר נעברו בהיקף של כמעט 3.5 מיליון ₪, דהיינו סכום הגבוה עשרות מונים מהסכום אשר נתפס בחשבונות המפלגה.

לעניין מידת מעורבותו של מר עוואד בעבירות אשר בוצעו - ר' למשל מסמך במ/1, ע' 10 סעיף 9, ע' 12 סעיף 10, ע' 20, סעיפים 6 ו-7, ע' 23 סעיף 3 ו-5, ע' 27 סעיף 23-24, וכן ע' 30-31.

31. לקביעתי, החשד הסביר בדבר מעורבות בכירים במפלגה בביצוע עבירות שונות, לטובת המפלגה (לרבות עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון) - מבוסס היטב בחומר הראיות, ובוודאי שעולה כדי "חשד סביר" הדרוש לשם תפיסה בשלב זה.

ב. מעמדו של מר חוסיין עוואד:

32. כאמור, חומר הראיות שהונח לעיוני מלמד על מעורבות עמוקה של מר חוסיין עוואד. במעורבות זו של החשוד - לא עשה מר עוואד לביתו. חומר החקירה אינו מלמד כי מר עוואד נטל כספים או קיבל במרמה דבר מה **לטובתו שלו**. הוא הדין לגבי יתר המעורבים בפרשה [לפחות כך הם פני הדברים לפי חומר החקירה שהונח בפני]. הפעילות הפלילית אשר בוצעה לכאורה על ידי מר עוואד ועל ידי אחרים - נעשתה כל כולה לטובת המפלגה (המבקשת).

33. זאת ועוד: גם אם נכונה טענת המבקשת, כי חשבונות הבנק של המפלגה "הוקפאו" לאחר שהסתיימה כהונתו של מר עוואד כמזכ"ל המפלגה - הרי שאין בכך כדי להועיל למבקשת.

בעת ביצוע העבירות שימש מר עוואד בתפקיד רשמי במפלגה (למעשה, אף לאחר הפסקת כהונתו כמזכ"ל המפלגה, המשיך ושימש בתפקיד אחר). בנוסף, במועד מתן צו ההקפאה היו חשבונות המפלגה "בשליטתו", כמשמעות מונח זה בחוק איסור הלבנת הון, שכן מר עוואד היה מורשה חתימה לפעול בחשבון.

בנסיבות אלו, איני סבור כי יש להישמע לטענת המבקשת, לפיה היה מר עוואד מיופה כוח לפעול בחשבון רק באופן "טכני" או "רישומי".

ג. זיקה בין התפוסים לבין עילות התפיסה:

34. כאמור, לטענת המבקשת, גם אם היה ממש בטענה לפיה הוזרמו לחשבון הבנק שלה כספים הנגועים באי חוקיות, הרי שמדובר בפעילות ישנה. מאז חלפו שנים, ו"הרכוש האסור" אינו מצוי עוד בחשבונות הבנק של המבקשת. הדברים נכונים ביתר שאת בשים לב לעובדה כי ביום 1.1.2016 היתרה בחשבון הבנק של המבקשת "התאפסה" ואף הייתה שלילית.

אין בידי לקבל טענה זו. לשיטתי, העובדה כי הכספים אשר היו מצויים בחשבונות הבנק של המבקשת אינם הכספים הנגועים באי חוקיות (לשיטת המשיבה) - אינה מאיינת את זכותה של המשיבה, ככל שיוגש כתב אישום בעבירות לפי חוק איסור הלבנת הון וככל שההליך יסתיים בהרשעה - לבקש את חילוט הכספים, בכפוף ובהתאם להוראות הדין.

35. יוזכר בהקשר זה, כי הסמכות להורות על חילוט של רכוש - לפי סעיף סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון - אינה מוגבלת לחילוטו של "הרכוש האסור" בלבד. סמכות החילוט משתרעת על "רכוש מתוך רכושו של הנדון בשווי" של רכוש העומד בתנאי סעיף 21(א)(1) ו-(2) לחוק.

36. עניין דומה התעורר בב"ש (מחוזית-א יפו) 91455/02 פרקליטות מחוז ת"א (מיסוי וכלכלה) נ' צין (11.7.2002). שם הועלתה על ידי המשיב טענה, כי אין קשר בין הכספים שנתפסו בחשבון הבנק שלו לבין עבירת המקור (עבירת מעילה שנעברה בחו"ל), שכן בטרם הוקפא החשבון על יד המשטרה - "התאפסה" יתרת החשבון התפוס.

בית המשפט דחה את הטענה כי יש בכך כדי להצדיק את שחרור הכספים המצויים בחשבון, וקבע כי:

"מקום בו ניתנת לבית המשפט סמכות לחלט רכוש בשווי הרכוש האסור, תהא נתונה הסמכות לתפוס הרכוש עד לסיום ההליכים. כל פירוש אחר עלול לסכל את כוונת המחוקק להרחיב את סמכויות החילוט, כחלק מהמלחמה בהון השחור ובעבירות של "הלבנת הון" לסוגיהן..."

סיכומם של דברים, בית המשפט מוסמך מכוח סעיף 21 לחוק להורות על חילוט רכושו של הנידון, בשווי הרכוש שנעברה בו עבירה. "רכושו של הנידון" מוגדר בסעיף זה כ "כל רכוש שנמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונות". מאחר שניתן לחלט גם רכוש "תמים" להבדיל מרכוש "אסור", מוענקת סמכות עזר של תפיסת הרכוש, לגביו "ניתן לתת צו חילוט". תפיסת רכוש מעין זה, לצורך אפשרות חילוטו

**העתידי משתלבת היטב עם תכליתו של חוק איסור הלבנת הון, שנועד למלחמה
בהלבנת הון לסוגיה, ולחסימת דרכי מילוט אפשריות להברחת רכוש, מצד
עבריינים מתוחכמים.**

הוא הדין גם לעניינו. חשבון הבנק של המבקשת הוא חשבון בר-חילוט, ולפיכך נתונה הסמכות להורות על תפיסת הכספים המופקדים בו. לאור הוראת סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון, והאפשרות להורות על חילוטו של רכוש "בשווי", הרי שסמכות התפיסה של הרכוש (להבטחת החילוט) אינה מוגבלת אך לכספים בהם נעברה העבירה, והיא משתרעת על פני רכוש "בשווי" הרכוש שנעברה בו העבירה.

37. כפי שפורט לעיל, שווי הרכוש בו נעברה העבירה עומד על מיליוני ₪, סכום הגבוה באופן ניכר ומשמעותי מסכום הכסף שנתפס בחשבון המבקשת. לפיכך, מתחייבת המסקנה כי כל הכספים אשר נתפסו בחשבון המבקשת - מהווים רכוש בר-חילוט, אשר נתונה הסמכות להורות על תפיסתם.

ד. המבקשת אינה "חשוד" או "נאשם":

38. לטענת המבקשת, לבית המשפט אין סמכות להורות על הקפאה של חשבון הבנק, שכן המפלגה אינה בגדר "חשוד" או "נאשם" בהליך הפלילי. על פי הטענה, בית המשפט העליון קבע בבש"פ 6817/07 **מדינת ישראל נ' סיטבון** (31.10.2007) [להלן: עניין סיטבון] כי "סעד זמני נגד רכוש אינו יכול להינתן נגד מי שאינו נאשם".

דומני כי בעניין זה נפלה שגגה בהבנת קביעת בית המשפט העליון בעניין סיטבון הנ"ל.

בעניין זה, נזכיר מושכלות ראשונים: סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון מסמיך את בית המשפט להורות על חילוט רכוש **בשווי** רכוש שנעברה בו העבירה/שימש לביצוע העבירה, וכן רכוש שהושג בעבירה (במישרין או בעקיפין). סעיף 21 (ב) לחוק מגדיר את רכושו של הנדון כ"כל רכוש שנמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונות".

39. הנה כי כן, מוסמך גם מוסמך בית המשפט להורות על חילוט רכוש המצוי בשליטתו של הנדון - אף אם אינו רשום על שמו.

אלא ש"מעגלי החילוט" המשורטטים בסעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון - רחבים אף יותר. סעיף 21 (ג) לחוק איסור הלבנת הון מסמיך את בית המשפט להורות על חילוט רכוש - אף אם אינו רכושו של הנדון - במצבים בהם לא ניתן לממש את צו החילוט במלואו מתוך רכושו של הנדון:

ג) לא נמצא רכוש של הנידון למימוש צו החילוט במלואו, רשאי בית המשפט לצוות על מימושו של הצו מתוך רכוש של אדם אחר, שהנידון מימן את רכישתו או שהעבירו לאותו אדם בלא תמורה: לא יצווה בית המשפט כאמור לגבי רכוש שמימן או שהעביר הנידון לאותו אדם לפני ביצוע העבירה שבשלה הורשע, ושלגביה ניתן צו החילוט.

40. על רקע הוראת סעיף 21(ג) לחוק, ולאור טענת המשיבים בעניין סיטבון הנ"ל כי הרכוש שנתפס (אשר חלקו היה מצוי בחשבונות הבנק של קרובי משפחה של המשיבים), אינו רכושם, בחן בית המשפט אם מתקיימים תנאי סעיף 21(ג), וכך קבע:

"... החוק מאפשר את מימושו של צו החילוט מתוך רכוש של אדם אחר וזאת מתוך הכרת המציאות בה לא אחת פועלים עבריינים במבט צופה פני עתיד ומפזרים את הרכוש המשמש אותם בביצוע העבירות, או את הרכוש שצברו כפירות העבירה, בין מקורבים שונים שאין להם חלק בביצוע העבירות ועל כן גם לא יועמדו לדין. לפיכך, עצם "הבעלות של אדם ברכוש, כשלעצמה, אינה מגינה מפני חילוט" ... חרף חשיבותו של האינטרס הציבורי שבחילוט, ויהא זה מרכוש של אדם אחר, סעד זמני נגד רכוש אינו יכול להינתן נגד מי שאינו נאשם ואין לו כל זיקה להליך הפלילי, והדברים אמורים גם במי שחולק רכוש משותף עם הנאשם דוגמת בן זוג, למעט באותם מקרים בהם מתקיים הסייג הקבוע בסעיף 21(ג) לחוק איסור הלבנת הון"

41. העניין שבפני שונה בתכלית. בקשת המדינה להורות על תפיסת החשבון של המבקשת, לצורך הבטחת החילוט - אינה נסמכת על סעיף 21(ג) לחוק איסור הלבנת הון. מצויים אנו בגדרו של סעיף 21 (א) ו-(ב) לחוק איסור הלבנת הון. על פי טענת המדינה, הרכוש מושא הבקשה הינו "מתוך רכושו של הנידון" (בעניינו, מר חוסיין עוואד), שכן למר עוואד שליטה בחשבון הבנק (וכעולה אף מסעיף 7 לבקשה, בעת הוצאת צווי התפיסה היה מר עוואד רשום כמיופה כח לפעול בחשבון הבנק של המבקשת).

ה. תכליתיות ומידתיות:

42. ניתוח הראיות והטענות עד כה מוליכני למסקנה, כי אכן הייתה סמכות לתפוס את הכספים המצויים בחשבונות הבנק של המבקשת, וכי קמה סמכות ליתן "צו הקפאה", מכוח הוראות הפסד"פ. בכך לא מסתיים הדיון, שכן ההלכה הפסוקה מבהירה, כי לא הרי קיומה של עילת תפיסה כהרי **המשך** ההחזקה בו בידי המדינה. (ר' למשל בש"פ 342/06 לרגו **עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל** (12.3.2006), שם נקבע כי:

"...גם אם עשוי להתקיים מקור סמכות לתפיסת חפץ מלכתחילה, אין בכל מקרה עילה מתחייבת להמשך החזקתו בידי הרשות בטרם נסתיימו ההליכים המשפטיים, ועשויה לעלות השאלה האם נמצא אמצעי מידתי שיש בו כדי לאזן כראוי בין האינטרס הציבורי המבקש לשמור על פיקוח המדינה ביחס לחפץ, לבין זכותו של הפרט לממש את זכויותיו לגבי החפץ גם אם מימוש זה עשוי להיות כפוף למגבלות".

ור' גם רע"פ 1792/99 גאלי נ' משטרת ישראל, פ"ד נג (3) 312.

43. לפיכך, השאלה הדורשת מענה היא בעלת שתי פנים: ראשית, אם המשך החזקת התפוס משרת תכלית המשתלבת עם מקור סמכות התפיסה. שנית, וככל שהתשובה לשאלה הראשונה היא בחיוב - האם ניתן לשחרר את החפץ באופן ובתנאים ששיגו איזון מידתי בין תכלית התפיסה מחד ומימוש זכות הקנין של המבקשת, מאידך.

44. לשאלה הראשונה ניתן להשיב בחיוב ללא כל קושי. עילת התפיסה של הכספים המצויים בחשבונות המבקשת היא לשם הבטחת חילוט. זו העילה היחידה לתפיסת הכספים (לא עומדת בבסיס התפיסה תכלית ראייתית או מניעתית). עילה זו, שרירה וקיימת אף עתה. היחידה החוקרת ביצעה ומבצעת פעולות חקירה לשם קידומה, ולשם הבשלת החקירה לכתב אישום ולמשפט. לעת הזו, ובטרם התגבשות הראיות לכלל מסקנה חד משמעית ולכלל כתב אישום - קשה לאמוד את סיכויי ההרשעה (אשר בגינם תקום האפשרות להורות על חילוט הכספים). ואולם, וכפי שצוין לעיל, החשדות המתגבשים אינם חשדות בעלמא, ומדובר בחשד בעל משקל ממשי.

45. אשר לשאלה השניה, הרי שהיא מתמקדת באפשרות להורות על שחרור התפוס בתנאים - וזאת בהינתן התמשכות ההליך. כפי שנקבע בפסיקה, יש לשקול במסגרת זו את היקף הפגיעה בזכות הקנין עקב המשך התפיסה, את מידת הסכנה לפגיעה בתכלית התפיסה (אם ישוחרר החפץ). במסגרת שיקולים אלו, לאלמנט הזמן בו מוחזק התפוס בידי המשטרה - ישנה משמעות באיזון השיקולים הנדרש (ר' למשל בש"פ 342/06 הנ"ל).

משוואת האיזון מובילה אותי למסקנה, כי לעת הזו, נוטה הכף לטובת המשך החזקת התפוסים בידי המשיבה. לעניין זה נתתי דעתי לעובדה כי הסכום התפוס על ידי המשיבה עומד על כ- 5% מהיקף העבירה המשווער. אמנם, אין המדובר בסכום של מה בכך, אולם לא השתכנעתי כי מדובר בסכום אשר הקפאתו על ידי המשיבה גורמת לנזק בלתי הפיך לאפשרות המבקשת להמשיך ולנהל את ענייניה השוטפים. יצוין בהקשר זה כי, כמפורט בראשית החלטתי - חשבונות הבנק של המבקשת שוחררו, ובאפשרותה לפעול בהם באופן שוטף. לא הובאו בפני ראיות התומכות בטענת המבקשת בדבר נזק בלתי הפיך ובלתי מידתי למבקשת, היה ולא ישוחררו הכספים התפוסים.

46. אמנם, ייתכן כי ככל שיחלוף הזמן, ובמידה שלא תחול התקדמות נוספת בחקירה, יהיה בכך כדי לשנות את נקודת האיזון ולהטות את הכף לטובת שחרור התפוסים - כולם או חלקם, לידי המבקשת. ואולם לשלב זה של החקירה, בשים לב לעוצמת החשדות, היקף העבירות, גובה הסכום התפוס כמו גם העובדה שהמבקשת ממשיכה לקבל מאוצר המדינה תקצוב שוטף מכוח חוק מימון מפלגות - סבורני כי הכף נוטה לטובת המשך החזקת התפוסים בידי המשיבה.

סוף דבר, הבקשה נדחית.

המזכירות תעביר את העתק ההחלטה לצדדים.

הדו"ח הסודי על נספחיו יוחזרו לנציג המבקשת.

ניתנה היום, י"ד כסלו תשע"ז, 14 דצמבר 2016, בהעדר הצדדים.